

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԿԱՐԻՍ

Տարեկան . . 12 Ձր.

Վեցամսեայ . 6 "

ԱՐՏԱՍԱՀԱՆ

Երկու քիւ մեկ ծրարով

Տարեկան . . 14 Ձր.

Վեցամսեայ . 7 "

ԱՄԵՐԻԿԱ

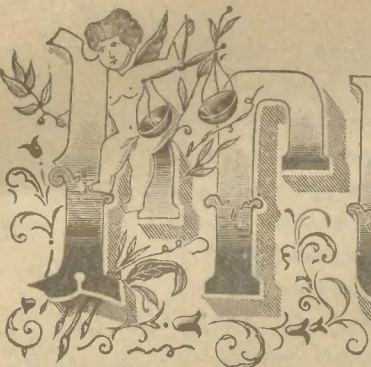
Տարեկան 2,60 Տոյար

Վեցամսեայ 1,50 "

Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Երանոցման տողը

20 սանդիւն

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԻ ԵԻ ՇԱԲԱԹ

Հ Ա Ս Յ Է

Rédaction du journal

"Iravounk"

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на вѣстникъ

"Иравункъ"

ВАРНА (България)

Գրութիւնք եւ

չեմ տրոշիր

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Մեր այն բաժանորդները՝ որոնք դեռ չեն հաճած իրենց ներկայ տարւոյ բաժնեգիրք վճարել, կը խնդրուի որ փոքրացնեն ճարտոյն ինկերորդ ամիսն աչ կը լրանայ. միևնչեռն յրագրիմ բաժնեգիրք պետք է կանխիկ վճարել:

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ասկէ շուրջ ամիս մը առաջ արժանահաւատ աղբիւրներէ մեզ կը հաւատարմէր թէ Հնչակեան և Դաշնակցական կուսակցութիւնները միութեան համար կը բանակցին: Այս ուրախառիթ լուր մըն էր ան. շուշտ ամէն Հայու համար, բայց մենք այդ լուրը հրատարակել կանխահաւ սեպեցինք, նկատելով թէ միութեան բանակցութեան ժամոց ժընձիկ պիւռօին մասնաճիւղերը, անմիաբանութեան նորաւոր պատճառներ ստեղծելու համար, տարօրինակ գործունէութիւն մը ցոյց կուտան թէ՛ Պուլկարիոյ մէջ և թէ յԱմերիկա: Այն ուրախառիթ լուրը հակասող այս տխուր երեւոյթը չէր կարելի «ապակեղորոնացում»ի գրութեան հրաշալիքներու կարգը դասել:

Ինչպէս միութեան անկեղծ փափաքող կրնայիք նկատել կուսակցութիւն մը, երբ սա մէկ ձեռքը միութեան համար իր եղբորը կերկնցէ և միւս ձեռքովը զայն կապտակէ անխնայ:

Դրօշակի խմբագրութիւնը Հըն. չակեան կուսակցութեան գոյութիւնը իսկ ուրացող յաւելում մը հրատարակելէն անմիջապէս յետոյ իրեն թէ միութեան համար բանակցութեան կը մտնէ, բայց միեւնոյն ատեն իր ձաքուկներուն կը թողադրէ լուտանքներու տարաքի մը տեղացնել Հնչակեան կուսակցութեան կեդրոնին, մասնաճիւղերուն և օտ. կաններուն դէմ: Միւս հոսկէ օյիւն. թաղ, խաղաղաւ և այլն մակդիրնե. ըով կը մկրտէ Հնչակեան կեդրոնը, միւսը Ամերիկայէն սա լկտի խօսքը

կողմէ անոնց «ձեր կիները առէք Մասուն տարէք և հոն գոհացում տուէք թիւրքին ու քիւրտին պահանջին»... (Հայրենիք թիւ 164):

Երբ կուսակցութեան մը ներկայացուցիչները այս աստիճան ճիշտապէս լրբութիւն ցոյց կուտան իրենց վերջին թերթերուն մէջ, ինչպէս կրնանք այդ կուսակցութեան միութեան անկեղծ փափաքող ըլլալուն հաւատալ, և ինչպէս սկստում բանակցութեան լաւ արդիւնք սպասել:

Յոռի գուշակութիւն մը ընել չէ նպատակս, բայց հրապարակել յաճախող տխուր երեւոյթները մեզ չեն թելադրել լաւատես ըլլալ:

Երանի թէ մեր կարծիքին մէջ սխալած ըլլայինք և միութիւնը իրագործուէր:

ԳՈՒՐՊԷՅ

ՕՐՈՒՄԱՆ ԲԱՆԱԿԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Յրանսական հանրապետութեան մէջ հանրային անդորրութիւնը, հազիւ ուրեմն հարիւրապետ Տրէյֆիւսի կնճառտ խնդրէն ու Հիւմպէն-Քաւուֆօն գործութեան անաւանկալէն հանգստացած, գրգռութեան, գերագրգռութեան անսովոր սաստկութիւն մը կառնէ, է. միլ Գոնպի նախագահած արմատական նորակազմ դահլճին իշխա. նութեան անցնելէն ի վեր:

Նախարարական նախորդ կազմութեանց անմասն, նոր ծրագիր մը ձեռքին չէ որ է. միլ Գոնպ խորհրդարանին կը ներկայանար. այլ պարզապէս կը յաջորդէր արմատական տարրերով, արմատական գործունէութեամբ նախարարապետի մը — վալտէք Ռուսոյի — ու գրեւ խուրդարար առողջական շարժառիթներով վարչական ու քաղաքական ասպարէզէն կը հեռանար՝ այն միջոցին իսկ ուր Մայիս ամսոյ Երեսի. նոր ընտրութեանց արդիւնքը, կողմնակիցներու առաջնութիւն մը իրեն ապահովելով, հետեւած եռամեայ քաղաքականութիւնը պսակելու կուգար:

Նախապէս արդէն արմատական

դահլճի մը — Լէօն Պուլսոնայի դահլճին — անդամակցած իբր հանրային կրթութեան նախարար, ու ծերեկոյտին մէջ արմատականներու վարիչը — է. միլ Գոնպ կատարելապէս միակ յարմար անձնաւորութիւնը կը ներկայանար վալտէք Ռուսոյի ժառանգորդը ու շարունակողը ընտրուելու. արդարեւ անոր վարչական գործունէութիւնը իր նախորդին գործունէութեան շարունակութիւնը եղաւ. նորակազմ նախարարութեան յայտարարութեան մէջ, զոր վարչապետը ան. ձամբ Երեսի. ժողովոյ ընմէն կարգաց, ապագայ գործունէութեան էական ու տիրական գլուխը կը վերաբերէր կրօնային միաբանութեանց ու կղերական դաստիարակութեան բարդ խնդրոյն՝ որոյ մասին վալտէք Ռուսոյ թեեւ յաջողոր էր խորհրդարանին մէջ որոշ օրէնք մը քուէարկել տալու, բայց իշխանութենէ կը մեկուսանար այդ օրէնքին տրամադրութեանց գործադրութիւնը թերի թողած. զայն ամբողջացնելու պաշտօնը նորակազմ նախարարութիւնը կը ժառանգէր, ու ներկայապէս համակերպելու ենք թէ Գոնպ իր պարտաւորութեան գործադրութիւնը յաջողաց ճշգրտութեամբ մը, երագութեամբ մը որուն առթիւ չափաւոր մտածողներու քննադատութեանց իսկ տեղի տուաւ:

Ինչպէս ըսինք, կրօնական միաբանութեանց գոյութիւնը կանոնաւորող օրէնքը, որ վերջին մէկ քանի ամիսներու մէջ Յրանսան հիւմպէս յեղաշրջեց ու բովանդակաշխարհի ուշադրութիւնը վերստին դէպի այդ երկիրը կեդրոնացուց, նոր չէր. անցեալ տարի, 1901 Յուլիս մէկին էր որ նախորդ վարչապետը՝ վալտէք Ռուսոյ, երկարատեւ վիճաբանութիւններէ յետոյ — որոնց պիտի մասնակցէին երկրին մեծագոյն քաղաքագէտները — խորհրդարանէն խլել էր այդ օրէնքին քուէարկութիւնը, որ բաւական թարգմանութեամբ հետեւեալը կը տրամադրէր. «կրօնական ոչ մէկ միաբանութիւն կրնայ կազմուիլ, առանց անոր գործունէութիւնը սահմանող օրէնքի մը արտօնութեանը»:

Ահա օրինաւոր խորհրդարանի մը մէջ, երկարատեւ վիճաբանութեանց հետեւանքով, ձայներու բողոքաձակ մեծամասնութեամբ քուէարկուած այս որոշ, անվիճելի օրէնքը յարգել տալու հետամուտ ըլլալուն համար է որ արդի կառավարութիւնը իրեններէն թէ օտարներէն հաւասարապէս կը դատաւեցուի. ու սակայն խնդիրը շատ պարզ, շատ պայծառ է. երկրին օրինաւոր քուէովը ընտրուած օրինաւոր խորհրդարան մը — որուն միակ պաշտօնն օրէնքներ շինել է — նոր օրէնք մը քուէարկել է. իսկ կառավարութիւնը — որուն միակ պաշտօնն է, իբր գործադիր իշխանութիւն, ճշգրտօրէն. սպասուորի պէս օրէնքի իշխանութեան կամքը գործադրել — այդ օրէնքին գործադրութիւնը ապահովելու ետեւէ է. Սահմանադրական երկրի մը մէջ, կառավարութեան վարմունքը տարբեր բան մը կարելի չէր որ ըլլար. ու առ առաւելն, խորհրդարանին ու կառավարութեան միջեւ անհամաձայնութեան մը պարագային, վերջինը հրաժարելու իրաւունքը միայն կրնար վայելի:

Հետեւապէս, որ և է պարագայի մէջ, որ և է կերպով է. միլ Գոնպի վարմունքը դատապարտելի չէ, որ իշխանութեան գլուխը հազիւ թէ անցած, Յուլիս մէկի օրէնքը գործադրելու նախանձանդիր, նախ հրաւիրեց առանց արտօնութեան գոյութիւն ունեցող միաբանութիւնները, որ որոշեալ պայմանաժամի մը մէջ, իրենց վերաբերութեամբ տարիէ մը ի վեր քուէարկուած օրէնքին տրամադրութեանցը համակերպին, խնդրագրով Պիտուութեան արտօնութիւն պահանջելով. ու երկրին մէկ բացորոշ օրէնքին անսաստելու նկրտող միաբանութեանց նոյնքան լիբը որքան անօգուտ դիմադրութեանը հանդէպ, անմիջական կորովամտութեամբ մը 2,700ի չափ ոչ — արտօնուած միաբանական դպրոցներ փակելու հրաման տուաւ:

Կառավարութեան հակառակորդները սակայն կը յամառին այս ինքնին պարզ խնդիրը ըմբռնել

չուղիներ, կամ այնպէս ձեւացնելու. իրենց հասկացողութեամբ, ճշմարիտ հալածանք մըն է որ, ի դէմս կրօնական միաբանութեանց, քրիստոնէական դաւանանքը կրած ըլլայ. բարձր ազնուապիտութեան պատկանող կիներ առարկէզ կիշնեն, յանուն «ընտանիքի մայրերու» իրենց կեանքին իսկ վտանգով իբր թէ հաւատքին պաշտպանելու. կոյս Ալպէս տը Մուն, երեսփոխանական ժողովոյ մէջ կղերական կուսակցութեան պարագլուխը, ու կառավարութեան դէմ միաբանական դիմադրութեանց ճշմարիտ կազմակերպիչը ու հոգին—իր բազմամեայ հայաստանութեամբն ալ հանրածանօթ—Յերտինանտ Լապոնըզդէնի ու Տընի Գոչէնի հետ «ազատ դատարարութեան» դաշնակցութիւնը կը հիմնեն. բանաստեղծ Յոսէֆ Գոբէ ու Էտ. ուար Տրիւսն, Լիպոն Բառնօ օրաթերթի տնօրէն, կոչով մը ժողովուրդը ինչ հրաւիրեն կառավարական պաշտօնեաներու տուրքը մերժելու:

Ու զարմանալին այն է որ մինչև իսկ ոչ-կաթոլիկ օտար ժողովուրդներու մասուլը—ինչպէս Անգլիոյ ու Ամերիկայի մէջ—իրենց կարգին Գոնպը կը գատապարտեն, առանց նկատելու որ հին խորհրդարանէն քուէարկուած ու նոր խորհրդարանին կատարեալ հաւանութեանը արժանացած օրէնք մը յարգել տալը կառավարութեան մը գերագոյն պարտաւորութիւնն ըլլալու է:

Զուր ջանք, զուր աղօղակ սակայն:

Յետադիմականները ազատ են աղօղակ բարձրացնելու—կոկորդանին պատռելու չափ—թէ «Ֆուս. մասն» կառավարութիւն մը իրենց

գարաւոր հաւատքին, իրենց դաւանական համոզմանց դէմ կը բռնանայ:

Ինչպէս անցեալի նոյնպէս ապագային մէջ անոնք գատապարտուած են որ և է ազգեցութիւն չունենալու կառավարութեան վարձովին վրայ, որ երեսփոխանական ժողովոյ մէջ ստուար մեծամասնութիւն ներկայացնող ցախակողի չորս հատուածներուն—հանրապարական, արմատական, արմատական—ընկերակարական, ընկերակարական—քաղաքականութեամբ, ինքզինքը կատարելապէս անխոցելի կզգայ. այսօր կառավարութիւնը 100-120 կողմնակից մեծամասնութիւն մը ունի. ու տարակոյս չկայ թէ, ինչպէս նախաբարապետը ինքն իսկ այս օրերս ճառի մը մէջ կը յայտարարէր, հանրապետութեան դէմ դաւելու նկրտող յետագիմական ճիւղերն ընդհանրապէս զգեցողութեամբ պիտի կարողանայ:

Տ. Է.

ԹՂԹԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՄՐԻՉ, 24 Սեպտեմբեր:

Մերայինք

Նորընծայ ստրկաւագ լը. — Մեզ կը հաղորդեն թէ Թուականէս երեք օր առաջ Բարիզի Հայոց մատուռին մէջ սարկաւագ ձեռնադրուել է Սուրէն Երզնկեանց անուն երիտասարդը (աւելի լաւ էր ըսել պաշտօնի քանի որ դեռ նա հազիւ 18-19 տարեկան է): Նոր սարկաւագը գաւազն է Թիֆլիզի յայտնի քահանաներէն՝ Երզնկեանց տէր Գոր:

...

Թուրքիա եւ Պարսկաստան

Կ. ՊՕԼԻՍ, 18 Սեպտեմբեր. — (Էսթ Ռէթ) Թիֆլիսի թղթակցէն):

Վերջապէս համաձայնութեան մը յանգեցաւ այն բանակցութիւնը որ երկար ամիսներէ ի վեր տեղի կունենար Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարին եւ Կ. Պոլսոյ պարսկական դեսպանի միջև: Բանակցութեան նպատակն էր նոր դաշինք մը կոնկրետ առաջարկական, որ երկու պետութեանց միադաւան նպատաւոր լինէր, եւ որ վերջ ի վերջոյ կնքուեցաւ այս ամսոյ 5-ին՝ ուրբաթ օր:

Ըստ այս դաշինքի վրայ «Նախընտրելի» (նուազագոյն մօտքի կիրակութիւնը) կոչուած մաքսային գրութիւնը գործածել թէ արտահանութեան եւ թէ ներմուծման համար Սոյն դաշինքը թեմա կը շնորհի, երկու պետութեանց մէջ նախապէս գոյութիւն ունեցող ամենայն վաճառականական դաշինքներ, բացի սակայն քիմիկալի մասին արդէն գոյութիւն ունեցող կանոնը որ դարձեալ անփոփոխ պիտի մնայ: Նոր դաշինքը պիտի գործադրուի թման գրութիւն, ամենաուշը՝ վեց ամիսէն, եւ պիտի տեւէ առ նուազ մէկ տարի, եթէ մէկ տարին յետոյ երկու ազգերն մին ուղէ խզել ալ դաշինքը գրութիւնը, բացարձակապէս ազատ է... (Այս նոր դաշինքը համեմատ Պարսկաստանի հայ վաճառականները պիտի կրնան Կ. Պոլիս կամ Թուրքիա մտնել)...

Մելիք Ս. Դաւիթ-Բեկ

ՀԵՏԱԳՐՔԻՐՆԵՐՈՒՆ

Սուրբ անի տարեգարծին համար Սուրբանայի թիւրք հիւպատոսին հայերէ գրամ ուղեւոր խնդրոյն մանրամասնութեանը ծանօթանալ ուղղ հետաքրքիրներու պատրաստ ենք քանի որ նամակներ ցոյց տալ, որոնք կապացուցանեն մեր գրածին քանի մը պատիւ տուին:

ՅԱՆՑԱՆՔԸ ՈՐՈՒՆ Է

Դ.

28 ՍԵՏՈՒՆԻ ԽԱՅԱԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

(Շատ նախորդ քիւն)

Վառնա հասած վայրկեանիս բարեկամներէս միոյն միջոցաւ գտայ Ռոստոմի տունը որ Տաթ. Աթոքէկեանցի տունն էր: Առաջին գործս եղաւ Ռոստոմէն տեղեկանալ 28 սեպտեմբերը, Ռոստոմ խոստովանեցաւ թէ, այդ գէնքերը իրաւ է որ կարգ մը անհատներու ձեռքով ծախուած եւ գրեթէ ոչնչացած են: արդէն ինքը մասնաւորապէս այդ խնդրոյ համար ձեռք է եւ շուտով Պոլսից պիտի երթայ: Խնդիրը ստուգելէն եւ պէտք եղած տեղեկութիւնները հաւաքելէն վերջ ինծի պիտի գրէ: Երկու օրէն վերջ Ռոստոմ Պոլսից գրեցաւ եւ կը սպասէի իր նամակին:

Վառնայի մէջ իսկոյն շրջապատուեցայ դաշնակցականներէ, քանի որ դաշնակցութեան բարեկամ եւ համակիր էի, բնականաբար իրենց համար լաւի եւ լաւ մէկն էի: Ամենէն զարմանալին այն էր որ զիս շրջապատողներու մէջ կը գտնուէր նաեւ Վարդան, այն վարդան որուն 1898-ին Թիֆլիս գտնուած միջոցիս, Պ. թախանձանօք անձնապէս ծանօթացաւ էի դժբաղդարար: Առաջին տեսակցութեանս իր կեցած տան մէջ քանի մը կարեւոր դաշնակցականներու ներկայութեան զինքը ստեղծելի կերպով նախատես եւ անպատուած էի յիշելով Պոլսոյ մէջ 1890 թուականի իր ունեցած քսմանի դաւաճանական ընթացքը եւ Միւրթեան կատաղի հակառակորդ մը ըլլալը: Վարդան այդ նախադրեալներս մոռցած, միշտ շուրջս գտնուելու համար Վառնայի մէջ, զիս ճաշի կը հրաւիրէր եւ սոսկ կալի կերպով քննելով կը շոյէր, մինչդեռ ես ոչ թէ իրեն հետ տեսնուելու այլ նոյնիսկ երեսն անգամ նայելու կը պէտքայի, եւ այս մասին քանի մը բարեկամներուս ըսած էի:

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ (15)

ԹԻԱՊԱՐՏԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ԹՈՒԱՎԱՆԸ...

- Յետոյ:
- Անկից ետք՝ լուր մը չառի: Ոմանք ըսին թէ գաղտնապէս կայսերական պալատը կանչուած ու խղճուած է: Նստեր կը պնդէին թէ Կ. Պոլսոյ կեդրոնական բանտը կը գտնուի... վերջապէս որոշ տեղեկութիւն մը չկայ:
- Ներսէս Արծրունին մեքենաբար ոտքի ելաւ Ուրարի ուսուցիչին մօտենալով անոր թաւամազ ձեռքը բռնեց ու ըսաւ:
- Ահա՛ վերն՝ Աստուած ու վարը մենք ենք սենեկին մէջ, բարեկամս: Երդում ըրէ՛ք որ ձեր կեանքը կապուած պիտի ըլլայ իմ կեանքիս...
- Կերպնում... չեչանց ուսուցիչը հաստատ ձայնով մը:
- Պատուո՞յդ վրայ:
- Պատուոյս վրայ:
- Աստուծո՞յդ վրայ:

- Աստուծոյս վրայ:
- Սխալ լա՛ւ: Գիտցէ՛ք որ Վանականին ընկերներէն եմ:
- Վանականին ընկերներէն... ո՛հ, Աստուած իմ, ի՞նչ կը լսեմ... բացազանչեց ուսուցիչը մոլորազին նայուածք մը նետելով չորսդին: Ուրիմն Կ. Պոլիս խրկուելէն ետքը, գիտէ՞ք թէ ի՞նչ եղաւ իր վիճակը:
- Այո՛:
- Կը պաղատեմ, յայտնեցէ՛ք ինձի:
- Կ. Պոլիս խրկուելէն ետքը, գաղաւթապէս Ղարաթարապուտի թիարանը խրկուած էր...
- Հիմալ հոն է... ընդհանրեց ուսուցիչը չկրնալով իր հետաքրքրութիւնը զսպել:
- Ո՛չ... ազա՛տ է, նկատել տուաւ Ներսէս Արծրունին:
- Ազա՛տ է:
- Այո՛:
- Կայսերական իրատէ՞ով:
- Հը՞րմ... միթէ՞ կը հաւատաք որ գազան մը կարող է ազատութիւն տալ մարդու մը՝ որ գազանի մը արեան մէջ թաթխած է իր ձեռքը:
- Ո՛չ, չեմ հաւատար... հապա ինչպէ՞ս աղատուած է:
- Աստուծոյ յաջողութիւնն ու մարդու անձնութեան թիւնը բաւական են... միմիջեց Ներսէս Արծրունին միմիջ վերապահութեամբ մը:
- Կարօտցա՞յ... կարօտցա՞յ զինքը, բացազանչեց ուսուցիչը:
- Անհոգ եղէ՛ք... քիչ ատենէն ձեր քովը պիտի ըլլայ Վանական:

- Ուսուցիչը վեր առաւ իր պատկանելի գլուխը... յետոյ խորունկ նայուածք մը սեւեռեց Ներսէս Արծրունիին վրայ ու ձիգ մը ընկելով ըսաւ:
- Արդեօք տեղեկութիւն մը ունի՞ք աւաղակապետին նկատմամբ:
- Աւաղակապետին, բացազանչեց Ներսէս Արծրունին՝ աղամայ շարժում մը ընկելով:
- Այո՛:
- Ուսուցիչ լսած էք իր անունը:
- Ա՛յ, Վանական յայտնած էր թէ աւաղակապետը՝ հակական խուճիք մը գլուխն անցած, քիչ ատենէն մեր կողմերը պիտի գար: Այսօր չորս տարի է որ կը սպասենք:
- Հոգ չէ՛, սիրելի բարեկամս, եթէ չորս տարի առաջ կը փախսէիք ձեր լեռներու մէջ տեսնել աւաղակապետը, բազմին բերմամբ չորս տարի ետքը գէմերնիդ կը գտնէք զինքը...
- Ո՛հ... դուք... դուք ուսուցիչը բոլորովին յուզուած ու ինքնիմէ ելած ձայնով մը:
- Այո՛, ես եմ աւաղակապետը, կրկնեց Ներսէս Արծրունին:
- Ուսուցիչը փղձկուած սրտով մը ոտքի ելաւ ու համբուրեց Ներսէս Արծրունիին երկաթագոյն ճակատը: յետոյ հաստատ ձայնով մը գոչեց:
- Դուք այստեղ... ի՞նչ դիպուած է ասիկա:
- Ամիջոցին սենեկին դուռը զարնուեցաւ:
- Մտէ՛ք, ըսաւ ուսուցիչը:
- Ներս եկաւ աղւեր ու կքած հասակով մարդ մը, որ մեր ծանօթ Միրօ ախպարն էր:
- Ի՞նչ կայ, Միրօ ախպար, հարցուց ուսուցիչը:

«Կը խնդրեմ զիս մի մեղադրէք՝ այս մարդուն հետ ոչ թէ տեսնուիլ ալլ երեսն անգամ նայիլ չեմ ուզեր, բայց օձիքս չը ձգեմ, որովհետեւ 28 սնտուկի գողութեան մէջ իր անեղ պատասխանատուութենէն չլողարած թեւ ու թիկունք կը փնտռէ, վիճակը արգահատելի է, յայց երբէք չը պիտի կրնայ իր քննութեամբ ներողամտութեանս արժանանալ»:

Ռոստոմէն դեռ նստակ ստացած չէր, բայց ստանալուս վստահ էր եւ կը յուսայի թէ անպատճառ խնդրել պիտի կարգադրէ, քանի որ Ռոստոմ զաշնակցութեան հիմնադիրներէն մին ըլլալով, տարիներով պիւռօն եւ խումբազոր թիւեր վարած էր եւ յետոյ պալքանեան երկիրներու ընդհանուր ներկայացուցիչ կարգուելով Պուրկազ մականած էր, իր ըսածին համեմատ միմիայն 28 սնտուկի խնդրել քննելու եւ գողերը գտնելու համար, ես բնաւ չէի կասկածեր որ Ռոստոմ իր խոստումը պիտի գործէր եւ զիս պիտի խաբէր:

Յանկարծ Իրաւունքի մէջ հրատարակուեցաւ 28 սնտուկի խնդրելու ծանօթեցում միմիայն վաճառատունը գրեւորութեամբ միմիայն, նախկին դաշնակցական մը որ վարդոյի շահատակութենէն զոգուած հեռացած էր դաշնակցութենէն, Իրաւունք թերթը ինձ ներկայացուց մատնանիչ ընելով 28 սնտուկի մասին դրուածները:

Ես ի նկատի ունենալով խնդրոյ փախկութիւնն եւ Ռոստոմի ինծի տուած խոստումն, այս խնդրել հրապարակել կանխահապ գտայ, զայրացած՝ Իրաւունք թերթը զիս ներկայացնողի երեսին չարթեցի ընելով. «Պարոն ես մօտէն տեղեակ եմ որ այս խնդիրը փութով պիտի կարգարարուի եւ գողերն երեւան պիտի ելնեն, ուստի զանի այժմէն եւ առանց սպասելու ձեռնարկուած քննութեան վախճանին հրատարակել գրեթէ դաւաճանութիւն է»:

Իրաւունքի Տ. խմբագիրը դէպի զինքը եւ իր թերթը ունեցած այս ընթացիկ լսելով բացատրութիւն պահանջեց. ես իրեն ըսի թէ, աճապարած է եւ պէտք էր դիմումներէն վերջ

այս խնդրել հրապարակէր: Տ. Գուրպէթեան բացատրեց թէ ամիսներէ ի վեր անուղղակի դիմումներու ու խոստումներու ի դուր սպասելէն վերջ, խնդրել հրապարակ հանել ստիպուած էր, եւ ես այս բացատրութիւնները լսելով իրաւունք տուի անոր ու ես ալ սկսեցի կասկածիլ թէ՛ մի՞ գողացէ ես եւս Ռոստոմէն խաբուած ըլլամ: Եւ իրօք քիչ վերջը փորձով տեսայ թէ Ռոստոմ ալ զիս խաբած էր: Ուստի Իրաւունքի եւ իմ վրայ պարտք կը մնար այս խաբէութեանց դէմ խաչագողութիւնը մերկապարանոց ընել:

Յ. Կ. ՃԱՆԿԻԼԵԱՆ
(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պուլսոյ Ազգ. Հիւանդանոցի սկիւրի թուղթին 9 տարիներու ամբողջ հասոյթը 3,116 1/2 լիրաի հասած է: Ներկայ տարւոյ Յուն. վարէն մինչեւ Օգոստոսի վերջը (8 ամսոյ) հասոյթը 18700 զրոյն եղած է: Անցեալ 1901 տարւոյ 12 ամսեայ հասոյթը 18109 զրոյն եղած էր:

Իսկ Հիւանդանոցի մէջ որբերու ձեռքով պատրաստուիլ սկսելէ առաջ 1895 էն մինչեւ 1898, սկիւրի թուղթի հասոյթի գումարները հետեւեալներն են.

1895ին 53779 զրոյն, 1896ին 57239 զրոյն, 1897ին 51352 զրոյն և 1898ին 44227 զրոյն:

Ահա այս գումարները որ վերջին օրերս Պուլսոյ թերթերուն մէջ ալ հրատարակուած են, կապացուցանեն թէ ասկէ քանի մը ամիս առաջ մեր յայտնած զարոյթը որչափ արգարացի էր:

— Պատրիարքարանի Նպաստից Յանձնաժողովը որոշեց առաջին արհեստանոցը բանալ Մուշի մէջ:

Յանձնաժողովին երկու հրոժարեալ անդամաց տեղ ընտրուեցան Տ. Մկրտիչ Մանուկեան և Տ. Մհրան կեսարեան:

— Պատրիարքի մէջ քանի մը հայ ընտանիքներ Մայրենի եկեղեցիէն չբաժնուելու համար իրենց տրուած յորդորներուն չանսալով, վերջնականապէս պապականութիւնը ընդունած են:

— Տօպրիչի Ազգ. վարժարանին հոգաբարձու ընտրուած են.

Տ. Տ. Տիգրան Մինասեան, Ստեբան Գէրգիսեան, Յակոբ Մուրաթեան, Յարութիւն Մ. Կարապետեան և Մելքոն Մ. Դաւիթեան:

Փափաքելի է որ նորընտիր հոգաբարձութիւնը վաղընդօրին զարծի ձեռնարկէ և վարժարանին անկերպարան փիճակին վերջ մը տայ:

— Ամերիկայի Մ. Նահանգաց մէջ կազմուած «Խարբերդի կրթ. Միացեալ Ընկերութեան» Բ. պատգամաւորական ժողովը գումարուած է Սեպտ. 6 և 7ին Պոսթոնի մէջ: Պատգամաւորներու տեղեկագրերէն տեսնուած է թէ ընկերութեան մասնաճիւղերը գովելի ջանքեր ըրած են: Ընկերութիւնը 204 անդամներ ունի և 1,500 տոլար գոյացուցած է շուրջ երկու տարուան մէջ:

Պատգամաւորական ժողովը իրենց ծննդավայրի վարժարանաց փիճակը աւելի բարեկարգելու նպատակաւ խորհրդակցութիւններ ըրած և որոշումներ քուէարկած է: Ամերիկա բնակող Խարբերդցի ազգայնոց այս գործունէութիւնը ամէն գովեստէ վեր է և ըստ ամենայնի օրինակելի:

Ուրիշ գաղթավայրերու ազգայինք եւս եթէ իրենց ծննդավայրի

կրթական գործը Խարբերդցի գաղթականներու նման ընդգրկել, մայր հայրենիքի վարժարաններու փիճակը մեծ բարելավում մը կը կրէ, որով մտաւոր Հայաստանի ապագան բարոքած կը լինինք:

— Միլիթրտի մէջ Սեբաստացի մէկ քանի երիտասարդներ իրենց ծննդավայրի Ղարա գիւղաքաղաքի Ս. Մեսրոպեան վարժարանին օգնելու համար ընկերութիւն մը կազմած են, և անմիջապէս իրենց մէջ 100 տոլար հանգանակած:

ԾԱՌՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ Կամ ՄՐՄՈՒՋ ՀԱՅ-ԿԱԿԱՆ: Այս երգարանը Բ. անգամ տպագրուելով աւելի ճոխացած ու բարեփոխուած է, եւ հակառակ գնոյն աժանութեանը կը պարունակէ ազգային հին եւ նոր խիստ շատ երգեր: Գին 1 Ֆր.

ՆԷՏԱ Կամ ՄՍՄԻՍ ՊԱՏՄԱՄԸ, Պուլկարիոյ ազատութենէն առաջ Պուլկար գիւղացիին Թուրքերէ կըրած տառապանքները ու անոնց նիստ ու կացը կը պատկերացնէ: Ծատ հետքերով: Գին 50 ՍԱՆԹ.

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԶՈՂԵՐ: Պատկեր մը Տաճկահայաստանի իրական կեանքէն, գրեց Ղ. Նահապետեան: Զիլչեալ Գին 1 Ֆր.

Այս գիրքերը ստանալու համար պէտք է գիմել Իրաւունքի խմբագրութեան, բոսթի ծախքը 10ական սանթիմ միատեղ զրկելով: Իսկ գիրքերու արժեքին համար, եթէ ուրիշ գիւրութիւններ պակսին, կրնաւորուի նամակագրոյմ 10 0/0 զեղչով:

— Վարժարանին կառավարիչը ձեռք կուզէ, պատասխանեց Միւրո ախպար՝ անձանթիւն վրայ խորին ակնարկ մը նետելով:

— Ըսէ՛ք որ տղաքները ազատ արձակէ, նկատել տուաւ ուսուցիչը:

Միւրո ախպար մեկնեցաւ:

— Վարժարանին տնտէսն է, հարցուց Ներսէս Արծրունին որ խորունկ մտախոհութեան մը մէջ ինկած էր:

— Այո՛... նոյնիսկ վաճակաւի սիրած ամենէն վստահելի մարդն է, պատասխանեց ուսուցիչը:

— Լաւեղարին հայրն է:

— Այո՛:

— Կը խնդրեմ, ըսէ՛ք իրեն որ հոս գայ:

Ուսուցիչը գրեթէ աճապարանքով մը դուրս ելաւ եւ քիչ յետոյ Միւրո ախպարին հետ վերադարձաւ: Ներսէս Արծրունին վայրկեան մը այդ տարիքոտ բայց համակրելի ծերունիին կերպարանքը գիտեց ու ծանր ձայնով մը հարցուց.

— Միւրո ախպար, ո՛ւր է աղջիկդ:

— Աստուած գիտէ... Ի՞նչ ըսեմ, մրմնջեց տըժգոյն կերպարանքով ծերունին:

— Կուզէ՞ք տեսնել զինքը:

Ծերունին խղիւղեցաւ ու իր աչքերը լեցուեցան տաք արցունքով մը:

— Այո, իսէ՛ր Աստուծոյ... Ի՞նչ կըսէք... Թոթովեց Միւրո ախպար:

— Կըսեմ թէ աղջիկդ ողջ է եւ կը փափաքի քեզ տեսնել, յարեց Ներսէս Արծրունին հանգաւոր ու խանդաղատալի շնչով մը:

— Հապա վաճակա՞ն:

— Ան ալ ողջ է:

— Աղա՞տ է:

— Այո՛:

— Միտա՞ն են:

— Չէ՛: Աղջիկդ ուրիշ տեղ է. իսկ վաճակաւը քանի մը օրէն կը վերադառնայ մեր քով:

Ուսուցիչը Լաւեղարին հօրը նայեցաւ: Տեսաւ որ ճառագայթ մը կը շողար անոր արտմալի աչքերու մէջ:

— Այս երեկոյ կը մեկնիմ ես, Միւրո ախպար, վրայ բերաւ Ներսէս Արծրունին: Վստահ եղէ՛ք որ երկու օրէն ետքը Լաւեղար հոս պիտի ըլլայ: Արդարեւ, իրիկուան դէմ, Ներսէս Արծրունին կեմ գեղի վերելքը բարձրացող լեռնէն ուղղակի ջուրտան մտաւ, որ գեղեցիկ տեսարանով ու թըրքախառն գիւղ մըն էր: Անկից մինչեւ քաղաքը երեք քառորդ ժամ հեռաւորութիւն մը կը մնար: Քիչ մը հանգստանալէ ետքը, կամաց կամաց քաղաքին ճամբան բռնեց:

Աստղերը սկսած էին փայլիլ, երբ Ուսանալ-Գուռը հասաւ՝ որ քաղաքը չըլլապատու պարիսպին դուռն էր:

Առանց քաղաքը մտնելու, պարսպին տակէն ուղղակի Հայկայ վանքը գիմեց: Արուարձանը բոլորովին փոխուած էր: Այն փողոցն ուր կը գտնուէր իր տունը, գրեթէ գեղեցիկ շէնքերով զարդարուած էր: հետեւաբար շատ զոռար էր գտնել հայրենի օճախը:

— Այո, Աստուած իմ... մինչեւ իսկ հայրենի օճախս կորսուած է աչքիս, մրմնջեց Ներսէս Արծրունին ինքնիրեն:

Վերջապէս դուռի մը առջեւ կանգ առաւ: Ատիկա իր հայրենի դուռն էր: Խորին ու կսկծալի՛ վշտով մը լեցուած՝ նայեցա՛ւ տասն եւ ինը տարիներէ ի վեր աչքէն խլուած այդ դուռին ու ճամբան շարունակեց դէպի Արարուց թաղը:

Երբ մօտեցաւ նորակառոյց եկեղեցիին, անոր ետին լայն փողոց մը կար, հո՛ն մտաւ եւ դուռի մը չնակը քաշեց:

Գուռը բացուեցաւ եւ սեմին վրայ երեցաւ պառաւ կին մը, որ միջահասակ, գերուկ ու բարեմիտ կերպարանքով մէկն էր:

— Ո՞վ էք... Ի՞նչ կուզէք, հարցուց պառաւը: Կուզեմ ձեզի հետ տեսնուիլ, մրմնջեց Ներսէս Արծրունին:

— Ինձի՞ հետ:

— Այո՛:

— Բա՞ն մը պիտի ըսէք:

— Կարեւոր հարցում մը պիտի ընեմ:

— Խիստ լա՛ւ. հրամայէ՛ք ներս ու յայտնեցէ՛ք: Ներսէս Արծրունին սրանք մտաւ ու բազմոցի մը վրայ նստեցաւ: Յետոյ տխուր ու ճնշուած ձայնով մը հարցուց.

— «Արծրունենց տունը» գիտե՞ք ուր է:

— Արծրունենց տունը... բացազանչեց պառաւը: Վարդան աղայի տունը, այնպէս չէ՞:

— Այո՛:

(Շարունակելի)

Ապօնէրէրիմիդին պիտի
բէկիսի կազմիս պէտէրիմի կեան.
տեղիւնէրի րէնա օրնունդ:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Սթանպօլտան Սեպտ. 26 թա.
րիկէ թաւա աթիտէքի թէլէ-
կրաֆ վերիմիդ տիր.

«Լիբանան վալիսինին ինթի
խապը թէլիսիւրաթա տըր. զիրա
պու. Կապտէ էլիլէր իլէ խարիճիէ
նազըրընըն միւղէքէսինէ Սուլ-
թան միւսաւաթէ իթմէյօր, վէ սա-
պըզ վալի Նաւա բաշտըն մէ-
մուրիլէթ տէվաթ իթմէսինէ իս-
րար իտէյօր: Էլիլէր Սուլթանըն
պու. իտտաւաթ տէվիլէթին Լի-
բանան վալիսինին ինթիխապ իթ.
մէք հազարընա գարըն թէճափի-
զաթ աւտ իտէրէք, խարիճիէ
նազըրըն իլէ միւղէքէսինէ պուլ-
նապիլմէլէրին թալէ իտէյօրաթ,
Սուլթան ինազէթ վէրիլ իսէ ճու-
մա էրթէսի կիւնիւ ագթը մէճիս
իտիլէճէք տիր»:

— Սեպտ. 26 թարիկէ Սթան.
պօլտան շու. եօլտա պիլտիլիլիօր.
«Թոն կիւնիլէրտէ Սոնաթըր վիլա-
յէթի տալիլինտէ չօգ չէթէլէր
մէյտանա չըգարըն: Բէվալէթէ
կէօրէ՛ ինթիլալը թէսքին իթմէք
իչիւն 15 թապուր րէտիֆ սիւհ
ալթընա չազըրըմըն տըր»:

ՏԱԽԻԼԻԹԷ

Շէհրիմիլտէն վէ Պուկկալտան
կէչուպ, Շեքայա կիթմիլ օլան
բրէնսլէր վէ Բուս ժէնէրալարը վէ
զապիթլէրի ճուճա էրթէսի կիւնիւ
Գըզանլըզ կիւլիստանընա նազըր
օլան եէնի րուս մօնսգըրընա մու-
վաւէլէթլէ, 25 սէնէ մուգաւտէմ
Բուս-թիւրք մոհարէպէսինտէ թէ-
լէֆ օլընան գահրամանլարըն իսթ-
րահաթը րուհը իչիւն իճրաթի ալն
վէ մէրասիմտէ պուլընտըլար:

Եւէվմի մէքըրիւտէ Բուսլար պէօ.
յիւք պիր ֆիթուհաթըն զիքրի
իլէ վէ Պուկկալարըն եէսիլիքտէն
ազաւտէ օլընալարընըն մէսէրրէթի
իլէ չազ ու մէսրուր օլմագաւա ը-
տըլար:

Բազար կիւնիւ զիյաֆէթլէ վէ
իսթրահաթլէ կէչիլտիքտէն սօն.
րա բազար էրթէսի կիւնիւ պուլ-
կար ասքէրլէրին մանէվոսը պաշ
լամըն տըր:

Բուս միսաֆիլիլէր մանէվրատան
սօնրա Պուկկալարըն կէզմէյէ վէ
պարի Սօֆիայա կիթմէյէ միւսա-
տէլէրի օլմայուպ, պիլա թէլիսիլ
Բուսիայա ափտէթ իտէճէքլէր
տիր:

Պուկկալարըն քէնտի գանլարը
իլէ գուրթարմըն օլան զէվաթըն
պիր չարէք աւըրտան սօնրա իս-
թէտիլէրի կիպի կէզմէյէ սէրպէսթ
օլմայուպ տէ, տէր հալ կէրի

տէնմէյէ մէճպուր պուլընտըզարը
բօլիթիգա հիքէմէթի տիր:

Պազը կէզարըն հապտաթին իս-
պարաթընա կէօրէ, Ա. սորիա, ի-
թալիա, ինկիլթէրա վէ Ալմանիա
տէվիլէթլէրի րուս ժէ: էրալարըն
Պուկկալարըն տալիլինտէ գալմաթ.
լարը վէ շէհրիլէրի կէզմէյէրի
իչիւն միւթթէֆիգէն նօթա վէր-
միլլէր:

Բուս գ. հիքէմանլար իչիւն պու-
հալ մուհիպի թէսիւլէ օլտըրը
կիպի, պուկկար միլլէթինին պիր
թազըմ իւթիլէրի հապալա ու-
չուրտու: Պուկկալարըն գրալիլէթ
իլան իթմէք վէ Մաքէթինիա ի-
չիւն մուհիպի թէտպիլլէր էլէ ալ-
մագ պէքլէնիլիլ իտի. ֆագաթ
հիքմէթի բօլիթիգա պու. րուհա-
լարը թէպուլի ու թազըրի իթմիլ:

— Իքիմէթ Մաքէթինիա գօմի-
թէսինին րէլիսի Մ. Ջօնէֆին
կէչէլէրտէ տէրտէսլէ Սօֆիա-
տան իրագ պիր մահէլէ սիւրիւ-
միւլ օլտըրընըն եազմըն ըտըզ:
Մէրգուլ մէվիլէրի կիւն հիւքիւ-
մէ Պտէն իլլին ալմագլըն Սօ-
ֆիայա կիրմիլ օլտըրընտան եէնի-
տէն տէրտէսլէ օլընմըն տըր:

Բ Ո Ւ Ս Ի Ա

Չար Լիվաթիայա կիթմիլ տիր.
օրայա Սըրպ գըրալը վէ գրալի-
ցաւընըն վասըլ օլմագալարըն չալի
օլմուլ տըր: Չար. Սէվաթարօլ-
տա եաբըլան ճէսիմ պիր զըրհընըն
տէնիլէ էնտիլիլմէսի մէրասիմիտէ
պուլընտըզտան սօնրա, Սըրպիա
գրալ վէ գրալիցաթը իլէ միւլաթաթ
իտէճէք տիր:

— Վարսօվաթան Գուրպըս կի-
տէն չըմէնտըֆէր իւզէրինտէ Չս-
րըն էմրիւնէ սուրի գաւտ վուգու-
պուլտըրըն Տէյլի Էքսքրէս եազ-
մըն ըտը. ֆագաթ էրթէսի կի-
նիւ պու հապտաթի տիլէր կա-
զէթալար թէքքիպ իթմիլէր:

— Մալիլէ նազըրը Մ. Վիթթ
Սիպէրիայա վէ Մանչուրիայա
կիթմիլ տիր. մէրգուլըն պու. եօլ-
մըլըն պիր գաշ ալ տէվաթ իտէ.
ճէք իմիլ: Կէօրիւնտիլի իւզոն՝
Բուսիա շու սըրալարտա տըզգա-
թընը Մանչուրիա վէ Չին ճիհէ-
թինէ հասը իթմիլ տիր:

ՍԸՐՊԼԱՐ ՎԷ ԽԸՐՎԱԹԼԱՐ

Սըրպարըն Նէօսալտա պիր գօնկ-
րէ թէճէթմիլ իթմիլէր: Ակրամաթ
Սըրպարըն գարըն վուգու պուլմուլ
օլան իւրըվաթլարըն թէճափիլլէ
բօլթէսթ իթմիլէր վէ մէքըրիւ
վուգուլաթտա հոնգար հիւքիւմէ-
թինին Սըրպարըն մուհաֆսալ իթ-
լէտիլինտէն տօլալը թաճիլլիք
պէյան էլլէտիլէր:

Գօնկրէ՛ Սըրպարըն զարար վէ
զիլանընըն թազմիլին վէ հիւքիւ-
մէթ մէմուլարըն ալընը թալէպ
իթմէք իչիւն միւթթէֆիգէն գա-
րար վէրտի, Պու թալէպէ հոն.
զարիա հիւքիւմէթի իթմիլա վէր.

մէք իսի, Խօվաթիստանտա պու-
լընան սըրպարըն պաշգա պիր միլլի
թարիք թուլթայա մէճպուր օլա-
ճազարընը տալիլ պէյան իթմի-
լէր: Պու թէհտիտէ Սըրպարտէ-
մէք իսթէրլէր քի՛ քէնտի միլլէթ
վէ մէքէլպուշար պուլընան Սիւր-
պիայա միւլաճաթ իտէճէքլէր,
վէ եալսօտ Խուլվաթիստանտա օր-
թօտօքս Սըրպարըն էքսէրիլէթ
թէչքիլ իթմիլէրի գազալարըն
հոնգարիստան ալըրմաթընա չա-
լընաճազար:

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻԹԷ

Իթմիլանըն Սիսիլ էյալթիլինտէ
չէտիտ պիր պօրա գուհուր իթմիլ
օլուպ բէք չօգ էպիլիլէր խարապ
վէ ինսանլար թէլէֆ էլլէմիլ տիր.
չիմտիլէ գաւտար երգընթըլար ալ-
թընտան չըգարըլան էօլիլէրին
մըգտարըն 300 ի միթէճապիլ տիր:
— Չինին Գ. սալա ճիհէթ նտէ
զէրդլէ գուհուրի իլէ խանէլէր
երգըլմըն վէ 100 քիլի թէլէֆ օլ-
մուլ տըր:

— Պօնը ժէնէրալար իլաննամէ-
լէրտէ Էլլիլա վէ Ա. Կիլիս էհա.
լիսինին իանէսինէ միւլաճաթ
իթմիլլէր տիր: Հանրի Ֆիլիպ
նամ պիր գաթ 100,000 տօլար
պիրտէն վէրմիլ տիր:

Պօնը ժէնէրալարըն իլաննամէլէ.
րի Հօլանտա կազէթալարընտանէլը
օլընուպ, տիլէր կազէթալար տս-
լի տէրճ իթմիլլէր տիր: Ինկիլիլ
ճէրիտէլէրի Պօնէլէրին պու. թէտ-
պիլինէ էյի նազարլէ պագալուպ,
էնվալի զըտտ էֆքեարլար պէյան
իտէյօրար:

— Իսքէնտէրիլտէ ճուլտա կիւ-
նիւ գօրէլտա. 20 քիլի թու-
թուլմուլ վէ 17 քիլի էօլմիլ.
Գահիլէտէ 9 քիլի թուլթուլմուլ
վէ 9 էօլմիլ: Պիլթիւն Մըսըր
էյալթիլտէ 587 քիլի թուլթուլ-
մուլ վէ 487 էօլմիլ:

— Վիլէնանըն Լանտէրպանտան
պէլիլէք պիր մէպլալ սըրգաթ
իթմիլ օլան Ելլիլէքին էօլիսիւ
թուլա նէհրինտէն պուլընըն տըր:

— Պօնը ժէնէրալարըն Հօկոնմ.
բիլտէ Պէրլինէ կիտուպ, իմէ-
րաթօր Վիլլէլմ իլէ կէօրիլմէք
իսթէյէճէքլէր:

— Լօնտրատան իրլանտայա գրալ
վէքիլի նասպ օլընան Լօրտ Տըտ-
լին՝ մէրքէլի մէմուրիլէթի օլան
Տըպլինէ եէթիլմէսինտէ էհալի ա-
նը իսթիլհայա ալուպ ըսըզ-
լատը:

— Սէն վէնսան աւտսընտա եէ.
նիտէն Սեպտ. 22տէ հանար տալ
աթէլլէնմիլ:

Քէզա Բէրուտա Շիւլաթաթա
տաղը 15 կիւն ռէն պէրու թիւթ.
մէքտէ օլտըրըն կիպի, էվիլէրի
կիւն քիւլ ֆըլիլըրմայա պաշլամըն
տըր: Եէր ալթընտան կիւրիլթիւ
իչիտիլմէքտէ իմիլ:

ԹԻԻՃՃԱՐԻԹԷ

ՎԱՌՆԱ, 18 Սեպտեմբեր

ՉԱԽԻԹԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ
Վալիս Լիպ. 57-58 հ.թ. 8.50/9.20
Արապա Լիպ. 53-62 հ.թ. 7.20/10.20
ԱՐԲԱ,
Վալիս 100 քիլո 8.90/9.-
Արապա 45-50 լիպ. հ.թ. 5.- / 5.40
ՉԱՎՏԱՐ
Վալիս 53-54 լիպ. 6.80/6.90
Արապա 6.90/7.-
ԲԱԲԻՑԱ, 100 քիլո 19.20/19.30
ՖԱՍՈՒԼԻԱ, 100 քիլո 14.- / 19.-
ԵՈՒԼԱՅ
Վալիս 100 քիլո 10.- / 10.20
Արապա հէքթ. 5.20/5.60
Կիւնտէ 700-800 արապա վէ 25-30
Վալիս կէլմէքտէ տիր:
Վալիս մուսնէլէսի ալթուն ֆը-
րանլէ, արապա կիւմիլլէ, նաթօ-
լէսն 21 ֆրանք:

ԲԱՄՈՒՔ

Վարնա մաղազալարընտա իւլիք սա-
թըլարըն:
Ինկիլիլ իւլիլի Ն. 8-14 10.20
» » Ն. 18-24 12.20
Եէրլի իւլիք Ն. 8-14 9.60
Աթըլմըն բամուք հօղա 1.80
Բամուք ֆիլաթլարըն Էիլքէլլէք-
տէ տիր:

ՊԱԳԻԱԼԻԹԷ

Վարնա բիսպաթընտա պագալիլէ
մալլէրին պու կիւնքի ֆիլաթը, ալ-
թուս ֆրանք իլէ:
ԳԱՀՎԷ 1.55/1.80
ՇԷՐԼԵՐ Նէմքէ 52
» (Քէսմէ) սանտըք 29.-
Բիլիլմէ ճաթոն չուլալը 37.- / -
» Ֆիլիպէ » 34.- / -
» Ինկիլիլ » 25.50
» Բիլթոն » 52.-
ԿԱԶ Սանտըք 6.90
Չէթթիլ ԵԱԼԸ քիլո -.80/-.95
ԵՈՒՄՈՒՐԹԱ, 100 տաթ 5.20/5.40
ԳՈՒՐՈՒ ԻԻԶԻՄ - .80

ՍԱՐԲԱՅԻԹԷ

Նաթուլէն 20.40 ֆրանք
Օսմ. լիբանը 22.80 ալթուս ֆրանք

ԻՐԱՆԻՆԻԹԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵՐԸ

Տ. Մ. Գարալիսալուրեան, Չիքա-
կօ. — Չիքի ծանուցում չէնք հրատա-
րակիր. դուք ալ մեզ համար այդ ծանա-
րութիւնը մի առնէք: Թերթիս բաժ-
նիկընը զրկեցէք:

Տ. Սալիկ Յալիլեան, Սօֆիա. —
Թերթիս ետ կը դառնայ, ձեր նոր հա-
ցէն իմացուցէք եւ բաժնիկընը զրկե-
ցէք:

ԿԱԶՄԱՐԱՐԱՏՈՒՆ « ԲԱՅՅԻ »

Վալիս ոչիլիա Շիպլէնկա
Կը կաղմուին խնամքով ամէն տե-
սակ գիրքի, տետրակներ եւ տօմար-
ներ վաճառականական, գիւրամատ-
չիլի գիրքով:
Յանձնարարութիւններ կը կատար-
ուին չուտով:
1—5

Одговорникъ Н. Драгулевъ

Печ. на Хр. Н. Войниковъ—Варна